

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček, uradu štev. 13.633.

Organizacija naroda.

Vsako delo rodi popolen uspeh le, če je organizirano, ker potem ni bojazni za potrat sile. Velja to že za delo posameznika, tem bolj pa za delo naroda, ker je tu nevarnost potrate sil največja. Predpogoj vsaki organizaciji narodnega dela pa je sama organizacija naroda. Biti mora tu instanca, ki vodi vse delo, ki skrbi, da se uporabi vsaka sila z največjim učinkom.

Zato smo vedno in dosledno poudarjali potrebo ustvaritve Narodnega sveta. Naš predlog od strank seveda ni bil sprejet, in so se vse naše stranke tako zagrizle v strankarstvo, da je za nje dober samo predlog, ki pride iz njihovih vrst in da tudi v najboljšem slučaju mislijo najprej na to, kako storiti, da ne bo imel dobička političen nasprotnik in ne, kako bi prišel do svoje pravice narod.

Vsled tega tudi nismo prišli niti do diskusije o Narodnem svetu in zato vladajo o nalogah Narodnega sveta tudi najbolj nejasni in docela zgrešeni nazori. Tako se misli, da je glavna in skoraj edina naloga Narodnega sveta, da se bavi z narodno obrambo, da reši koroško ali primorsko vprašanje.

V nobenem oziru ne more biti to glavna naloga Narodnega sveta, temveč le drugovrstna. Zmisel narodne obrambe je samo ta, da se prepreči vse, kar ovira produktivnost naroda, ker produkcija ustvarja blagostanje, daje kulturo in daje podlago za rešitev socialnega vprašanja. Vse to pa je glavni in skoraj edini zmisel javnega dela. Narodna obramba, ki te pozablja in ki se giblje le v nacionalističnih vodah, zaide neizogibno v imperilizem. Njegove dobre pa smo občutili v svetovni vojni.

Koroško in primorsko vprašanje, presoano s teritorialnega stališča pa je državno vprašanje in reševati ga sme in more le naše zunanje ministrstvo, ki pa bi se moralo seveda tako reformirati, da bi odgovarjalo modernemu parlamentarizmu. S tem pa seveda ne odrekamo Narodnemu svetu posvetovalne pravice v teh vprašanjih, dasi smatramo za nujnejše, da se že enkrat prepreči, da bi smel vsakdo v teh kočljivih stvareh posegati v potek dogodkov.

Cisto nekaj drugega je seveda delo za duhovnim edinstvom vsega naroda brez ozira na državne meje, kjer bi moral Narodni svet že z učinkom svojega dela najbolj pozitivno uplivati.

Če hoče biti Narodni svet zmiseln, potem mora biti vrhovna organizacija naroda za organiziranje narodnega dela. Vse, kar producirajo naši kmetje, delavci in inteligenti, vse to mora ostati našemu narodu ohranjeno. V tem je ves problem slovenskega naroda in vsa naloga Narodnega sveta.

Kako krvavo potrebno pa je, da pričnemo s to nalogo, mora vsakdo, ki ne živi od dela drugih, dnevno konstatirati. Les našega kmetja daje milijonske dobičke italijanskemu prekupčevalcu. Živina našega kmeta ne da kmetu niti toliko, kolikor zahteva davkarja. In če bi dobro pogledal po svetu srbski kmet, bi videl, da njegove slive, njegovo žito daje stotinam ljudi razkošno življenje, dočim se sam ne more dokopati niti do življenja, ki ga ima najbolj skromni pisar v izvoznih tvrdki, ki preprodaja njegov izdelek. In vedno je preprodajalec tuj človek in če je naš, potem ostane v njegovih rokah le drobec dobička. Glavni čisti dobiček pa pobere tujec in ofenziva tujih bank je storjena iz tega vzroka.

In naš delavec! Kako premoženje izkoplje slovenski rudar! Toda vse to pre-

Nobene nevarnosti za ljubljansko univerzo.

Zagreb, 28. decembra. Danes ob 10. dopoldne se je pričela od vse javnosti napeto pričakovana konferenca o univerzah. Konferenca se je vršila v dvorani akademskega senata in so se je udeležili poleg prosvetnega ministra St. Radića in zastopnikov ministrstva delegati vseh univerzitetnih fakultet. Ljubljansko univerzo so zastopali: dr. Kidrič (filozofska fakulteta), dr. Šerko (med.), dr. Grivec (teol.), dr. Zupančič (teh.) in dr. Dolenc (pravna).

Konferenco je otvoril prosvetni minister St. Radić z daljšim govorom. Omenjal je nadprodukcijo na jugoslovanskih univerzah in naštel sredstva, s katerimi bi se to preprečilo. Vse potrebno naj bi se uredilo s posebnim univerzitetnim zakonom, ki bi se imel v najkrajšem času predložiti skupščini. Omenil je dalje, da je bil že leta 1921. izdelan načrt univerzitetnega zakona, ki naj bi ga sedanja konferenca pregledala.

Konferenca bo trajala osem dni. Včeraj so se razpravljali členi 1. do 16. novega univerzitetnega zakona. Do soglasja pa je prišlo le v členih 1 do 5, dočim se bo razprava o ostalih členih nadaljevala.

V prvem členu se odreja, da so univerze avtonomne, da morajo ustanoviti ljudske univerze in da so pod neposrednim nadzorstvom prosvetnega ministra. Člen 2. določa, da se univerze vzdržujejo na državne stroške, ki se določajo s proračunom. Po 3. čl. spadajo k univerzam učitelji, slušatelji, administrativno osebje in sluge.

Čl. 4. določa, da se univerze nahajajo v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani ter fakulteti v Skoplju in Subotici.

Najvažnejši je 5. člen, ki govori o fakultetah. Na beograjski univerzi ostanejo vse dosedanje fakultete, le veterinarska se po ureditvi zagrebske prenese v Zagreb. V Zagrebu ostane enako vse neizpremenjeno s to izjemo, da se trgovska visoka šola povzraha v fakulteto in se ji doda še en letnik. (Tozadeven ukaz je od kralja že podpisan.) Na ljubljanski univerzi ostane vse neizpremenjeno, le medicinska fakulteta dobi še peti semester.

V razgovoru z novinarji je izjavil Stjepan Radić, da se na konferenci ne bo vršila nobena majORIZATION, temveč bodo vsi sklepi sprejeti soglasno.

Za ljubljansko univerzo ni torej nobene opasnosti.

Seja finančnega odbora.

DELO NA REDNEM PRORAČUNU.

Beograd, 29. decembra. Včeraj popoldne se je po daljši pavzi sestal plenum finančnega odbora. Pred sejo samo so se sešli člani vladne večine v finančnem odboru. Po diskusiji o posebnih prejemkih državnih rudarskih uslužbencev se je sprejela odločba, da se dosednji pravilnik podaljša do 1. februarja 1926. V teku diskusije v plenumu se je s predlogom strinjala tudi opozicija pod pogojem, da se o novem pravilniku diskutira o priliki razprave o budžetu. Po daljši debati je bil sprejet predlog opozicije, da se pozovejo vsi ministri, da predložijo pravilnike za uslužbence v svojem resoru. Sprejet je bil predlog dr. Nikole Novakovića, da se stavi predlog o komercijalizaciji državnih podjetij na dnevni red današnje dopoldanske seje. Danes popoldne se bo diskutiralo o novem rednem budžetu. Najprej pride na vrsto proračun ministrstva zunanjih zadev, za tem proračun ministrstva za izenačenje zakonov in ministrstva za trgovino. Kakor se doznava, bo plenum finančnega odbora deloval do 3. januarja 1926. Zaradi pravoslavnih praznikov bo imel odmora od 5. do 6. dni. Budžet bo sprejet do 1. aprila pod pogo-

jem, da se finančnemu odboru podaljša rok za proučevanje budžeta do 13. februarja, za kar je treba odobrenja narodne skupščine. Poslovnik namreč določa, da mora finančni odbor dovršiti svoje posle do 1. februarja. V finančnem odboru se namerava forsirati delo, tako da bi v prvi polovici februarja bil predložen budžet narodni skupščini, kateri bi potem takem preostajalo 6 tednov za diskusijo o rednem budžetu.

RADOJEVIĆ — OSUMLJEN.

Beograd, 29. decembra. V poučenih krogih sodijo, da je kabinet s sedanjo rekonstrukcijo za nekaj časa stabiliziran in da so odstranjena vsa trenja, ki so se pojavljala v vladi in radikalnem klubu. Pretnja g. Radojevića, da bo svojo zadevo spravil pred radikalni klub, se ne jemlje resno, ker je postal, brž ko je nehal biti minister, osumljen in se mu je še tistih par prijateljev, ki jih je imel, izneverilo. — V poučenih krogih ne pričakujejo nobenih posebnih dogodkov vse do konca pravoslavnih božičnih praznikov.

Seja vlade.

POROČILO POSAMEZNIH MINISTROV.

Beograd, 29. decembra. Na sinočni seji ministrskega sveta, ki je trajala od 6. do 8. pod predsedstvom načelnika vlade Nikole Pašića, so v glavnem posamezni ministri podali referate o stanju v njihovih resorih. Minister pošte in telegrafa je bil pooblaščen, da sme nakupiti poslopje v Veliki Kikindi za potrebe ondote pošte. Razen tega mu je bil določen kredit 13 milijonov dinarjev za nabavo telegrafskih in telefonskih drogov pri eni zagrebski in eni ljubljanski tvrdki. Nato se je pretresalo vprašanje hrvatsko-slavonskega gospodarskega društva. Dalje časa je trajala diskusija o referatu ministra za šume in rude in ministra za agrarno reformo o kolonizaciji dobrovoljcev v gozdnih kompleksih Bosne. To vprašanje ni bilo rešeno na seji ministrskega sveta, temveč se bo diskusija prihodnjič nadaljevala. Na prihodnji seji se bo določil dan za posebno sejo ministrskega sveta, ki se bo bavila izključno s pretresanjem zakonskega načrta o izenačenju neposrednih davkov v celi državi. Novi minister prometa Krsta Miletić je podal poročilo o stanju, kakor ga je našel v resoru po odhodu svojega prednika Ante Radojevića. Po seji je izjavil Krsta Miletić novinarjem: Izvršujem odločbe svojega prednika. V vprašanju broderskega sindikata nečem izvršiti nikakih izprememb. Novi minister za poljedelstvo in vode dr. Vasa Jovanović je podal krajši referat o stanju v njegovem resoru. Po seji ministrskega sveta je imel dr. Vasa Jovanović krajšo konferenco z ministrom zunanjih zadev dr. Ninčićem o vprašanjih njegovega resora, ki se tičejo tudi zunanje politike.

RADIĆ ODIDE NA ODDIH V ŠVICO.

Zagreb, 29. decembra. Sinoči ob 9. je odpotoval minister prosvete Štefan Radić s svojo soprogo v Beograd. Na kolodvor so Radića spremili člani vodstva HSS. Na peronu je bil tudi njegov pomočnik dr. Andrić, ki ostane v Zagrebu zaradi konference vseučiliških delegatov, nadalje načelnik policije dr. Vragović in bivši veliki župan dr. Treščec Branjski. Radićeva gospa bo izročila na dvoru za prestolonaslednika Petra krasno narodno obleko, ki bi se mu bila morala izročiti o priliki nameravanega bivanja Nj. Vel. kralja in kraljice v Zagrebu za časa minulih božičnih praznikov. Radić se namerava v četrtek vrniti v Zagreb, nakar bo odpotoval na krajši odidh v Švico.

PRED NOVO KRIZO V FRANCIJI.

Pariz, 29. decembra. Včeraj so imeli poslanski odbori vseh levičarskih strank svoje plenarne seje. Na seji poslanskega kluba radikalne socialistične stranke je bilo sklenjeno, da se radikalno-socialistični ministri odločno upro predložitvi Doumerovega finančnega načrta in da pobijajo njegov načrt državnega proračuna. Ker se v poslanski zbornici že danes prične razprava o proračunu, se pričakuje, da bodo radikalno-socialistični ministri Briandove vlade, in sicer: Chauvtemps, Dalladier, Painlevé in Dourafour že danes popoldne podali ostavko. S tem bi bila že zopet otvorena vladna kriza. Kakor je doznal »Quotidien«, so radikalni socialisti pripravljeni, da ponovno vzpostavijo stike s socialisti in poskušajo postaviti čisto levičarsko vlado. Briand pa se odločno upira novim kombinacijam in namerava, kakor se verodostojno doznava, iskati stika z umerjenejšimi desničarji.

moženje je zanj izgubljeno in ostane mu le toliko, kolikor rabi telo, da lahko še nadalje koplje v edino korist tujega delničarja, ki niti ne ve, kje leže Trbovlje! Če ne bi bilo drugega ko Trboveljske premogokopne družbe, potem bi bila potreba Narodnega sveta jasno dokazana in že samo s Trbovljami je dokazana za slovenskega delavca, da je tudi on zastopan v Narodnem svetu.

Končno še o slovenskem inteligentu! Ni na svetu inteligenta, ki bi bil tako slabo plačan za svoje delo, kakor slovenski. Kljub temu pa je njegova dobra volja neusahljiva. In to tudi kljub temu, da se mu ne da niti možnosti, da bi ustvarjal, da bi produciral toliko, kolikor bi mogel. Če poglavje o slovenski univerzi, o slovenski akademiji znanosti in umetnosti itd., govori o tem knjige, v katerih je pač najbolj žalostna stran ona o socialnem položaju produktivnega inteligenta.

Vsi ti trije stanovi so glavni elementi naše produkcije in zato tudi glavni faktorji našega napredka. In tem stanovom esigurati ves čisti dobiček njihovega dela, to je glavna naloga Narodnega sveta. A tudi vsem drugim, ki producirajo, ko trgovcem, obrtnikom in podjetnikom. Ne nazadnje pa tudi slovenski ženi, ki zlasti v slabo situiranih slojih dela čudeže.

Jasno je, da bi na taki podlagi osnovan in za takšnim ciljem res delujoč Narodni svet, mahoma reduciral veljavo političnih strank, ki ne mislijo preko volilnih interesov. Zato njih odpor proti Narodnemu svetu, zato njih nezanimanje. Zato pa bi z vso pažnjo lahko dejal slovenski volivec ob volitvah tudi tole: Stranka se toliko zanima za javni blagor, koliko dela za ustvaritvijo Narodnega sveta.

In zvest temu spoznanju mora izbirati slovenski volivec kandidate — pa mu je boljše življenje zasigurano.

Božični članki naših politikov.

Iz kope božičnih člankov naj omenimo članke treh politikov, ki se danes najbolj bore za prvenstvo v Sloveniji.

Stjepan Radić

piše v »Jutarnjem listu« v članku: Narod brez človečanstva, to je moč brez modrosti, v glavnem tole:

»Glavni vzrok svetovne vojne je v onem nacionalizmu, ki je dobil ime imperializem. Ze posameznik, če je poln egoizma, postane nevaren okolici. Če pa izgubi narod merilo za sosedo, kadar se hoče vzdigniti nad vse, tedaj je blizu katastrofi. Po tej poti so šli evropski narodi, a se k sreči vračajo na pravo.

Mi Hrvati, ali točneje hrvatski kmetje, smo postavili za podlago svoje politike načelo, da narod toliko velja, kolikor je v njem človečanstva. Narodnost označuje domovino in okvir za naše delo kot člane človeške skupnosti. Iz tega naravno sledi zdravi odnosaji do bratov Srbov in Slovencev in do naših glavnih sosedov, Nemcev in Italijanov.

Z Italijo je več sto kilometrov meje. Se pred nedavnim je izgledala vsa Dalmacija italijanska. Danes se ve, da je čisto hrvatska, oziroma srbsko-hrvatska. Iz tega sledi, da se nam ni Italijanov bati.

Prijateljstvo z Italijo je neprecenljive važnosti za nas in za njo. Italiji daje prostost v Sredozemskem morju, nam pa možnost, da razvijemo vsa naravna bogastva dežele in da napravimo iz naše države udoben prehod k morju za vse zaledje, ki sega do Karpatov in Sudetov. In zato je dobro, da se učimo italijansko in da se naši dijaki nauče, da je italijanska civilizacija (ki pa ni identična z rimsko, op. ured.) korenina vse evropske.

Tudi do Madžarov morajo biti naši odnosi zdravi. Treba jasno pogledati v madžarsko zgodovino. Po krivdi gospode, ki se je v cerkvi polatinila, v mestih ponemčila in po svojih posestvih pojuda, je zaslužila poraz Madžarska. Toda madžarski kmet je dober in tudi madžarski kmet bo mogel že ustvariti svojo seljaško vladu. Toda brez ozira na notranjo politiko z evropskega stališča je vlada grofa Bethlena tako prosvetljena in pametna, kakor je na drugi strani vlada Mussolinija dalekovidna in modra.

Ze sedaj moramo mi Hrvati delati za tem, da ponudimo Italiji in Madžarski enak arbitražni pakt, kakoršnega je dala Francija Nemčiji. S takim paktom bi se mir zasigural v neprecenljivo korist vseh.

Za zabavljače po gostlinah je to nerazumljivo, ne pa za milijone kmetov, za katere je to edina pot k napredku in resnični svobodi.

Ko delamo tako za mir, smemo tudi z vso pravico vzkliti:

Slava Bogu na višavah in mir vsem narodom na zemlji.

Dr. Anton Korošec

piše v »Slovenec« pod naslovom »Mir«:

Našemu parlamentu ni treba želeli miru. Uživa ga že v preobilni meri in muči ga že skleroza arterij. Prorokuje se mu zato že

Dr. Božena Kokalj:

Poljska žena o Jugoslaviji.

Sedaj pa poslušajmo, kaj piše Kosmowska o Sloveniji. Naj navedem njene lastne besede!

»Kranjska je eden izmed najlepših krajev v južni Evropi, ima tako bajno okolico in razglede, da jo po pravici lahko imenujemo slovansko Svico. Med zelenimi gorami se vije modrogriva Sava in odbija v svojih tolmunih vasi in vinograde. Nad vso pokrajino pa so posedle kot tropa belih golobov cerkvice, ki jih je pobožno ljudstvo z lastnim trudom postavilo na strmih vrhovih.«

Ko piše o Bledu, ji naravnost zmanjka besed, da bi opisale »to podobo raja«. V Bohinju se spomni svojega rojaka, poljskega izgnanca Korytko, ki je zbiral skupaj z Vodnikom v teh krajih narodne pesmi. Zbrane v drobno knjižico tvori one začetek slovenskega pesništva. V starodavnem Kranju molli Kosmowska nad gomilama kralja-pesnika Prešerna in kralja-pesnika Jenka. Iz Kranja jo vodi pot v prestolico Slovenije, v našo belo Ljubljano.

»Stoji, stoji Ljubljana, Ljubljana dolga vas... Ljubljana — velika vas, zelo kulturna in zelo lepa! Ljubljane! Vi sami ste temu krivi! Povsod ste zasadili drevesa, povsod diše vrtovi, hiše se ne vlečejo v dolgočasnih, ravnih vrstah, temveč na vsak korak jih prekinjajo zeleneči parki! Ljubljana — mesto vrt, kjer se spušča gozd prav do hiš...«

Ljubljana ne more izpti do dna vse te lepote, ki ga obdaja. Preveč ima zelenja v očeh, preveč listnatega šuma v ušesih. Treba bi bilo, da zamenja svoj Rožnik in Golovec z neskončno mazovjecko ravnino, nizko poraslo s travo in žitom, s široko razlitiimi sipastimi poti. Treba bi bilo, da se nastali v Varšavi z njeno kamenito lepoto — a zeleno revščino. Na več kilometrov daleč od zadnjih predmestnih hiš bi videl le ravni enolični svet, v obzorju šele bi zapazil posamezne črne pasove. In ko bi v nedeljo pohitel k tem ozkim črtam, sprejelo bi ga redko borovje in nekaj začrnelih brez. A ko bi se po letih vrnil v domovino, bi na novo izpregledal vse globlje bi proniknil v domačo krasoto, vsa lepša bi se mu zdela Ljubljana, vse bolj bi razumel nemo obstrmljenje teh ljudi, ki so zablodili s severnih ravnin v naše gore.

Ko hodi Kosmowska po ljubljanskih ulicah, občuduje veliko množico javnih poslopij, ki so nastala iz vinarških prihrankov slovenskega naroda. Nikjer drugje v Evropi ni videla toliko javnih institucij na razmeroma tako majhnem prostoru, kot je naša Ljubljana. Zavidam nam, da ima skoraj vsako časopis, vsako društvo svojo lastno hišo. V Var-

smrt in vzbrizgavanje z rekonstrukcijami ne bo pomagalo.

Parlament centralističnih držav so bolni. Italijanski parlament je sam izglasoval diktaturo, francoski je v rokah majhnega kroga poklicnih politikov, na Angleškem so stranke v početku notranjega razkroja. Dvostrankarski sistem je propadel. Parlament centralistično urejenih držav ne premaga silovito diferenciranih potreb naroda in pokrajini.

Naš parlament je podoben francoskemu. V večnih krizah, volitvah in počincah smo. Zraven tega je Pašić star in bolehen, Radić pa ni za mirno in resno delo. Za bolne kralje predvideva ustava regentstvo, toda za stalno bolne min. predsednike ni leka. Vse od tega trpi, toda nihče nima poguma, da bi temu napravil konec. Zato pada ugled parlamenta pred narodom.

Po svoji zunanji strukturi sedanji parlament še ne bi moral umreti. Vlada je številčno močno in enostavno sestavljena iz dveh strank. Mi bi želeli, da se vlada na delu zruši, a ne na intrigah, ki vsled slabotnega šefa stranke tako bohotno uspevajo.

Dela je dovolj in polno zakonov je, katerim ne bi ugovarjala niti opozicija. Tako izenačenje davkov. Toda avstrijske kape so zamenjali, ne pa avstrijskih davkov in ti tišče pred vsem. Pri davčni reformi bi tudi mogli radičevci že naprej zasigurati bodočim avtonomijam finančno samostojnost.

Tudi za znižanje vojaškega kontingenta je sedanja vlada dovolj močna. Brez tega je znižanje davkov nemogoče, ker se proračun strahno dviga.

O božiču želimo naši vladi in parlamentu ne miru, temveč dela.

Dr. Gregor Žerjav

sicer ni napisal izrecnega božičnega članka, toda njegov članek o kongresu z dne 6. in 7. t. m. je nadomestilo. Dr. Žerjav pravi ujed drugim:

SDS je edina stranka, ki je imela pogum delati čisto državno politiko (?). Pribeževci shodi so dokazali, da stranka silno napreduje in danes je respekt pred SDS vseobči. (!)

SDS se ne da izbrisati in narod je ogorčeno obsodil verolomno rušenje Nacionalnega bloka. (In pogodba o ljubljanskem mandatu? Op. ured.) in zaklical stranki, da se je dovolj žrtvovala (!).

Ni obžalovanja, da nismo na vladi (!!!). Nasprotno: obče zadovoljstvo, da ne nosimo več odgovornosti, da ni več opominov: pazite, da vas zopet ne prevarijo (radikali).

Nato govori dr. Žerjav z znanimi superlativi iz »Jutra« o delu kongresa SDS, ki se stoji iz 80 odstotkov iz kmeta. Dr. Žerjav pravi dalje, da je bila SDS malemu človeku vedno zvesta. Končno povdarja še dr. Žerjav, da je sedaj, ko je SDS v opoziciji, izključno na vrsti njen lepi program, ki ga nato dr. Žerjav tudi v nekaterih podrobnostih navaja.

To so božični članki treh naših vodilnih politikov. Javnost, ki je v njih našla to, kar je iskala, ne bo po našem mnenju ravno preštevila. Ali morda sodimo predobro?

vinke vsebine, izdala mnogo knjig za poljsko mladino in je še danes zvesta in cenjena sotrudnica mnogoštevilnih naprednih in mladinskih listov. Neuridljiva pripravlja sedaj novo delo, v katerem opisuje našo sosedno Romunijo, kjer je preživela letošnje velike počitnice. Njena hčerka dr. Irena Kosmowska je vredna naslednica svoje matere. Se pod rusko vlado je širila poljsko kulturo in budila narodno zavest v zatiranih Poljaki, za kar so ji Rusi zaprli v Petrogradu. Toda tudi njeno prebivanje je bilo blagoslovljeno v delu. Ustanovila je okrog 5000 kulturnih postojank v vseh delih širne Rusije, ki ohr-

njajo poljske naseljence in njihove otroke, da ne utonejo v ruskem morju. L. 1918 je dosegla gospa Kosmowska mlajša najvišjo čast, ki jo more doseči poljska žena v javnem življenju. Izvoljena je bila namreč za poslanka v poljski parlament, kjer deluje še danes. Poleg tega je odbornica mednarodne parlamentarne zveze. Ustanovila je tudi poljedelsko šolo za kmetstvo mladino in ji podarila svoje prekrasno posestvo na Lubelskem. Poljska dolguje torej gospe Kosmowski starejši dvojno zahvalo: za njene knjige in za njeno hčer. Čast takim ženam, čast narodu, ki ima take žene!

Civilna diktatura v Španiji.

Madridski dopisnik »Hamburger Fremdenblatt« je poslal svojemu listu zelo zanimivo pismo o novem položaju, iz katerega posnemamo najbistvenjša mesta. Tistih, piše avtor članka, ki napovedujejo veliko in solidno trajnost trenutnega političnega položaja v Španiji, je zelo malo. Ogledati si je treba zgodovinska dokumenta, ki sta jih izmenjala Alfonz III. in Primo de Rivera o priliki odločitve o spremembi sistema, in takoj se pojavi neka razdvojenost. Med tem, ko je sedanji predsednik direktorija, Primo de Rivera, naglašal, da ostanejo ustavne garancije na papirju, ker da jim vlada še ne more priznati veljavnosti, je Alfonz III. izrazil željo po čimprejšnjem izhodu v normalne in zakonite razmere. Marques de Estella je imenoval sedanji direktorij civilno in gospodarsko diktaturo, ki predstavlja prehodni štadij. Nikdo pa ne ve, kam se utegne dosti ta prehodna vlada. Eni pričakujejo novo vojaško diktaturo pod predsedstvom generala Martinez Anida, drugi zopet povrat k parlamentarni vladavini z ostrim levčarskim kurzom. O možnosti zadnje solucije so mnenja precej razdeljena, ker res ni pričakovati, da bi španske mase mogle po več kakor dveletni utesnitvi politične svobode izvršiti tako akcijo. General Martinez Anido igra sedaj v novem direktoriju veliko vlogo. Njegova osebnost je za špansko politiko trenutno toliko pomena, da je bil imenovan za notranjega ministra in podpredsednika ministrskega sveta, čeprav španska ustava takega mesta ne predvideva. Ostali ministri so novinci, večinoma mladi ljudje. Zunanjemu ministru je jedva 35 let, finančnemu 33 in minister za javna dela je star šele 31 let. Kralj je o priliki pri-sege povdaril, da so mu privrati predstavili ministre, ki so mlajši od njega samega. Kljub temu, da je vlada sestavljena iz razmeroma mladih ljudi, se nahajajo v njej izredni strokovnjaki. Od njih se pričakuje, da bodo izvedli obsežno reorganizacijo države, zlasti pa obnovo finančnega gospodarstva. V ta namen bi se udarili temelji velikopotezne davčne reforme. Ravno v tej točki je ostal prejšnji režim samo pri obljubi. Politična reforma v pravem smislu besede, t. j. prehod k novim parlamentarnim formam bi imel slediti šele pozneje.

Ne da se utajiti, da je diskretni način, s

katerim so demisionirali generali direktorija po 26-mesečnem svetovanju ob strani Primo de Riveru, napravil zelo dostojanstveni vtis. O teh generalih je znano, da se niso vsiljevali diktatorju. To je bila zgolj poslušnost v vojaških stvareh. Vso odgovornost za državni udar v l. 1923 nosi samo general Primo de Rivera, ki ostane še nadalje na čelu vlade. Mnoge nade, poročene pred dvema letoma, so ostale neizpolnjene, in mnenje o utemeljenosti in udobnosti vojaške diktature bo vedno ostalo deljeno. V treh točkah pa mora biti Španija svojim diktatorjem hvaležna: očistili so upravni stroj mnogih zlorab; ojačili in utrdili so javni red, socialno disciplino in načelo avtoritete. (Razmere so bile pred diktaturo samo na železnici take, da je mogel polnik podkupiti vlakospremno osobje, zato da se vlak ne bi ustavil na malih postajah; tankaj čakajoči potniki so lahko gledali za vlakom ter izgubljali čas in denar. Op. uredn.); čast španskega orožja je bila v Maroku kljub nekoliko nepovoljnemu uspehom rehabilitirana.

Vse kaže, da se general Primo de Rivera ni prostovoljno odločil za novo kombinacijo. Veliko vprašanje je, kako dolgo se bo obdržal sedanji diktator na vladnem krmilu. Morda je celo njegova velika zasluga, da je v danem trenutku spoznal potrebo demontacije nasilnega vladnega sistema. In da je postavil na dve najvažnejši točki najbolj priljubljena in najsposobnejša generala španske armade: Sanjurja v Afriko in Martinez Anida v Madrid. Če je mogoče rešiti nihajoč kraljevski prestol z mečem v roki, tema generaloma bi mogel prisoditi ves potreben pogum in energijo. Bodočnost bo pokazala, ali je vojaštvo poklicano rešiti španski prestol pred propastjo. Na drugi strani pa je resnica, da je vmešavanje vojaštva v politične zadeve doprineslo Španiji v zadnjem stoletju mnoga razočaranja in še večje neprijetnosti. Diference v oficirskem zboru so danes velike, a to je nevarnost za celokupno deželo. Pronunciamenti so dajali državnim udarom v izabelinski dobi in v dobi restavracije posebno obilje. Novo poglavje vznemirjenja so otvorili častniški krogi pred dobrim desetletjem, ko so nastale prve lajne organizacije, takozvane juntas. V tem poglavju pa je novi direktorij navadna epizoda. — or.

Politične vesti.

— Demokrati o položaju. Ljubomir Davidovič je o tem izjavil sledeče: Današnji politični položaj ne zadovoljuje. Če vlada ne podvzame nobenega koraka, da zmanjša gospodarsko krizo v deželi in ne olajša davčna bremena, ki so padla na narod, ne verujem v trajnost vlade. Vlada v teh petih, šestih mesecih, kar je na vladi, ni storila ničesar. Privrednik v krizi, preobložen z davki, pritisnjen od nasilja je moral hočeš nočeš odrediti vsako podporo. Prepričan sem, da bodo tudi poslanci iz vladne večine, ko se vrnejo iz naroda, imeli isto naziranje o vladi in njenem delu, ko jaz. Zato mislim, da je moje nezaupanje v trajnost sedanje vlade upravičeno. Politika sporazuma, ki jo baje sedanja vlada izvajala, ni dala nobenih rezultatov. Človek se mora pošteno potruditi, da najde razliko med sedanjo in prejšnjo vlado. Zaradi tega se bojim, da ne bi popolnoma izginile lepe nade našega naroda v turški sporazum. Tako dobromisleči radikali, kolikor jih je, ko tudi gospodje radičevci morajo napeti vse sile, da izvedejo državo iz mrtvila, v katerem se sedaj nahaja. Skoraj bi dejal, da so se spoprijaznili z onim usodnim rekom: naj gre dalje, kakor je šlo dosedaj. Tudi to je en razlog, da ne more iti tako, kakor je šlo dosedaj in da so dnevi vlade, če traja še dalje, sedanje stanje, štet.

— Milan Grol, drug odlični prvak demokratske stranke pa je dejal: »Vlada RR ne predstavlja nobenega narodnega sporazuma, temveč samo taktično strankarsko koalicio. Toda že s svojim nastankom iz dveh najbolj ekstremnih in dotedaj najbolj nepomirljivih plemenskih skupin je ona s to kombinacijo ustvarila možnost za najbolj dalekosežne efekte, ki jih ni niti sama želela. Ta rezultat ni brez pomena. Toda to je največ in samo to je tudi mogla ta koalicio dati. Hrup v parlamentu je dokaz, da koalicio RR ni mogla dati niti delavne vlade. Toda zlo bi bilo, če bi se sedanja koalicio hitro razšla. Javni interes je, da se z njenim obstojem konsolidira črta pomirjenja, ki se v narodu izvaja tudi preko obeh vladnih strank. Samo tako, ne na hitro rok, bo mogoče priti do nekaj boljšega, ko bo proces zrel. Na to rešitev dežela čaka. Danes je vse to še želja, toda že jutri more postati jasna potreba.

— Glede na bivanje turškega zunanjega ministra Ruždi bega v Beogradu je neki ugledni politik izjavil, da je imel Ruždi beg poleg dovršitve svojih poslov sporočiti naši vladi tudi obvestilo, da Čerina, s katerim se je sestel v Parizu, da je sovjetska vlada pripravljena vzpostaviti diplomatske odnose z našo državo tudi brez formalnega priznanja od naše strani. Izjavo turškega zunanjega ministra se je dalo posneti, da želi Turška emancipacijo Balkana, torej tudi naše države. Pod to emancipacijo je treba brezdvomno umeti emancipacijo od zapadnih sil.

— Zakon o neposrednih davkih je bil te dni predložen ministrskemu svetu v odobrenje. V načrt so sprejete nekatere izpremembe. Glavno načelo, da se odmerijo davki od celokupnih dohodkov, ostane neizpremenjeno. Odstotni postavki dohodninskega obdačenja je določen na 20 odstotkov. V prečasnih krajih bo stvar lahko izvedljiva, ker je uveden povsod katastrof, vsled česar se da davke z lahkoto odmeriti. V Srbiji in Črni gorici bo stvar težje izvedljiva, dokler ne bodo uvedeni tudi tam katastrofi.

Beležke.

»Slovenski Narod« in študenti. Med listi, ki je bil zlasti »ogorčen« nad Radičevimi besedami o subotičkih študentih je bil seveda tudi »Slovenski Narod«. Pred dobrim tednom pa je isti »Slovenski Narod« objavil članek, v katerem očita, da so slovenski študenti brez vsake ambicije, da ostajajo vsa predavanja prazna, skratka, da je sedanja generacija dosti zaostala za prejšnjo. Dasi je ta očitek »Slov. Naroda« brez podlage in za naše dijaštvo žaljiv, je vendar ostal brez odmeva in niti naše dijaštvo ni protestiralo.

Mogoče je torej samo dvojje: Ali smatra naše dijaštvo »Slov. Narod« za tako neresen list, da se nanj sploh ne izplača reagirati ali pa je bila ogorčenost vsled Radičevih besed nepriprta.

Mislimo, da je prvo resnica in da je tako dijaštvo najzgovorneje dokazalo, kako brez podlage je bilo zdihovalje zastarelega lista za starimi časi.

Za »Oslovske željuste« v »Kritiki«. Včerajšnji »Slov. Narod« piše: »Prometni minister je bil že v četrtek razrešen svoje dolžnosti. To okolnost je »Slovenski Narod« takrat omenil s pripombo da prometni minister ne bo dolgo minister!« — »Slov. Narod« se je vendar nekaj zasvetilo.

Prosveta.

Večer pantomimskih baletov: bo v ljubljanski operi v torek, dne 29. t. m. ob pol 8. uri zvečer. Na prvem mestu je repriža Baranovičevega baleta v treh slikah »Srečje iz leota«, ki spada tako v glasbenem kakor tudi v igralskem oziru med najuspešnejša jugoslovanska oderska dela. Kot druga in tretja točka se izvajata na novo baletni pantomimi »Poziv na ples« na glasbo C. M. Webra in Nikolaja Rimskega »Korsukova« Capriccio espagnole. Plešejo gg. Tuljakova, Moharjeva, Jančarjeva, Golovin, baletni zbor in pri »Srečji iz leota« sodelujejo tudi članice in člani opernega zbora ter g. Povhe. Predstava je za red B. »Srečje iz leota« dirigira direktor opere g. Polić, ostala dva baleta g. dr. Švarn. Ljubljanska drama pripravlja Pirandello »Henrika IV.« in Shawa »Obri gospe Warrenove«. Prvo delo režira g. Šest, drugo gosp. Skrbinek.

Dnevne vesti.

IZ DEMOKRATSKE STRANKE.

Pod tem naslovom objavljata v zadnjem »Jutru« gospoda dr. Lipold in dr. Zerjav oklic na vse krajevne organizacije SDS, da prično z delom za »Domovino«.

Vprašamo: Ali se je slovenska SDS vrnila v okrilje Davidovičeve demokratske stranke, ker samo ta se imenuje v Jugoslaviji »Demokratska stranka«, ali pa je še ostala zvesta gospodu Pribevičevu?

In vprašamo oba gospoda, kako moreta trpeti, da se njujini apel na pristaje SDS, tiska v rubriki »Iz demokratske stranke«?

Pričakujemo, da bosta oba predsednika oblastnih organizacij SDS poskrbela, da se njih stranka v svojem oficijelnem glasilu ne bo nazivala z imenom, ki pripada samo njeni nasprotnici — Davidovičevi demokratski stranki.

Tudi v politiki velja bon ton.

— **Kraljev dar invalidom.** Kot božično podporo je daroval kralj za slepe invalide 10.000 dinarjev.

— **Odlikovanje starih četnikov.** V ministrstvu zunanjih zadev se pripravljajo predlog za odlikovanje nekoliko naših najstarejših četnikov.

— **Avstrijski konzulat na Sušaku.** Exequatur je bil izdan honorarnemu konzulu avstrijske republike na Sušaku Antonu Sabliču.

— **Nove lekarniške takse.** V ministrstvu narodnega zdravja je vzpostavljena posebna strokovna komisija za izdelavo nove naredbe o lekarniških taksah. Komisija bo izdelala tudi novo farmahopejo za vse lekarne v državi.

— **Svečana otvoritev proge Niš—Prokuplje.** Predvečerašnjim je bila svečano otvorjena nova železniška proga Niš—Prokuplje.

— **Tečaj za oficirje trgovske mornarice.** V pomorski akademiji v Bakru se otvori s prvim januarjem tečaj za poručnike in kapetane trgovske mornarice. Izpite bodo polagali kandidati meseca februarja.

— **Za očuvanje srn.** Veliki župan ljubljanske oblasti je odredil, da pazijo srezki poglavarji strogo na to, da se z zakonom z dne 28. februarja 1922 Ur. list št. 378/115, odredjena prepoved, streljati srnjake in srnice, ločno vpoštevajo. Praksa namreč kaže, da se kljub zakoni prepovedi vsako leto, posebno na brakadah, postreli prav mnogo srnjakov in srnic. Vzrok je deloma nepazljivost strelcev, ki ne gledajo na to, je-li žival mlada ali odrasla, deloma pa tudi brezbrzičnost lovskoadzornih organov, ki takih prestopkov ne naznanjajo. Ako pa se zakoniti predpisi strogo izvajajo in prestopki občutno kaznujejo, si bode vsak strelce bolj premislil, predno odda strel na srnjad. S tem ne bo ostal neobstreljevan le mladi naraščaj, temveč ostane tudi marsikatera starejša srna pri življenju ter bi bil odstrel srnjadi sploh precej zmanjšan.

— **Novi madžarski časopisi v naši državi.** Z novim letom začneta izhajati v Vojvodini nova madžarska časopisa »Sombori Hírlek« in »Tovadd«, prvi v Somboru, drugi v Novem Sadu.

— **Persekucije slovenskih listov v Italiji.** Božični številki »Istarske Rijeke« in »Novice« sta bili zaplenjeni.

— **Društvo prijateljev Panevrope.** Prizadevanja grofa Coudenhove-Calergia, da bi vzbudil tudi v Ameriki zanimanje za panevropsko unijo, je uspelo tako daleč, da je ustanovitev društva »prijateljev Panevrope« vprašanje bližnje bodočnosti. Društvo bo zasledovalo cilj, pomagati evropskemu bratskemu kontinentu v borbi za edinstvo in mir. Grof Coudenhove je pridobil za svojo idejo večje število odličnih politikov in nacionalnih ekonomov.

— **Božična darila ameriških otrok našim otrokom.** V Gruž je prispel parobrod z darili ameriških otrok, članov ameriškega podmladka »Rdečega križa« za našo dečo povodom božičnih praznikov. Krajevni odbor »Rdečega križa« v Dubrovniku pošilja darila v ovojih, v katerih so, v vse kraje naše države, kjer se nahajajo krajevni odbori te organizacije. Odbori bodo razdelili darila po šolah.

— **Gmetne težkože kemičnega inštituta v Berlinu.** Kot smo poročali, je bil kemični zavod berlinske univerze radi gmetnih stisk zatvorjen. Sedaj mu je priskočilo prosvetno ministrstvo na pomoč ter mu dovolilo zahtevano vsoto 38.000 mark, vsled česar se bo zavod po božičnih počitnicah zopet otvoril. Z dovoljeno vsoto bo izhajal zavod provizorično do 1. aprila 1926.

— **Osebnost vest.** Dr. Fr. Spiler Muys je imenovan za komisarja za agrarne operacije v V. skupini I. kategorije.

— **Inženjerski izpit je napravil iz strojno-elektrotehnične stroke na tehniški visoki šoli v Brnu** tehnik Fedor Gregorič, sin primarija dr. V. Gregoriča v Ljubljani.

— **Iz državne službe.** V višjo skupino je pomaknjen načelnik oddelka socialne politike pri velikem županu ljubljanske oblasti dr. Franjo Goršič.

— **Za arhivske uradnike v III. kategoriji 2. skupine** so imenovani: Kamilo Kratochvil, kancelist pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani, Ivan Sabec, oficijal pri velikem županu v Ljubljani, Dominik Zaplotnik, oficijal istotam, Josip Zadnikar, kancelist istotam, Josip Antončič, kancelist v Brežicah, Janko Kolbek, kancelist v Črnomlju, Anton Plamšek, srezki tajnik v Kranju, Valentin Flis, kancelist v Litiji, Franc Jenko, srezki tajnik v Laškem, Franc Krek, srezki tajnik v Novem mestu, Viktor Erker, srezki tajnik v Kočevju, Anton Pelozo, kancelist v Kastvu in Fr. Plesničar, kancelist v Litiji.

— **Skala vrgla brzovlak s tira.** Na liški železnici med postajama Zrmanja in Molovan se je odločil v trenutku, ko je vozil mimo brzovlak št. 801, del škarpe ter se zrušil na vlak. Stroj in dva voza sta skočila s tira. Človeških žrtve ni bilo. Materialna škoda je znatna. Promet na progi je bil več ur pretrgan.

— **Silni viharji na Japonskem.** Po severni Japonski je besnel te dni silen vihar, ki je povzročil mnogo nesreč. Med drugim se je potopilo 25 ribiških čolnov, 150 ladij se pogreša, več od teh se je ponesrečilo.

— **Veliki viharji v Franciji.** V Franciji so povzročili te dni močni viharji velikansko škodo. Antena na Eifflovem stolpu je bila uničena. Največ škode so povzročili viharji v okolici Bordeauxa. Na tamkajšnji obali so bile porušene vse gostilne in vsa kopališča. Tudi v Picardiji, Normandiji in v Lotaringiji je škoda ogromna.

— **Bazelski nočni brzovlak pri Parizu ponesrečil.** Nočni brzovlak Bazel—Pariz je trčil te dni na nekem pariškem predmestnem kolodvoru s tovornimi vozovi, ki so jih prenikali. Pri tem je skočil stroj brzovlaka s 4 vagoni s tira. Spalni voz je bil precej poškodovan. 4 osebe so bile ranjene, od teh dva železniška uslužbenca.

— **Požar zgodovinskega gradu na Angleškem.** Zgodovinski grad rodbine Lyttelton Hagley Hall v srednji Angliji (Worcestershire), ki je že 400 let v posesti rodbine, je te dni popolnoma pogorel. V gradu so obhajali rodbinsko veselico. Ko je ob 3. uri zjutraj v gradu že vse spalo, je izbruhnil požar. Od velike množice vsakovrstnih dragocenosti so rešili samo slike.

— **Zaslišanje komunističnega spijona, ministrskega svetnika Maricha je ugotovilo zanimive podrobnosti.** Marich je izpovedal, da je bil njegov soobdolženec dozdnevni dunajski novinar Leopold Kuldezar, eden od najgibljivejših članov dunajske komunistične stranke, ki se je udeleževal organizacijsko vseh poučnih demonstracij, stavk in drugih komunističnih prireditev. Marich je dalje izpovedal, da so nameravali komunisti prirediti meseca februarja na Dunaju kongres ter da so se imela uporabiti na tem kongresu pričakovana gospodarska poročila iz Madžarske. Poudarilo se je, da je Marich na kongresu za iredentistično gibanje na Madžarskem. Policija je zaplenila eno od Marichovih poročil. V tem poročilu izvaja Marich, da zavzema brezposelnost, siromaštvo in mizerija na Ogrskem velikanske dimenzije ter da bo Madžarska v kratkem času zrela za komunistično agitacijo. V poročilu predlaga Marich dunajski delegaciji, da prične s komunistično propagando na Madžarskem šele v par mesecih. Kuldezar je izjavil, da se ničesar ne spominja ter da vé samo to, da mu je omenil Marich, da odpošlje v kratkem neko mlado poročilo na Dunaj. Njegova soproga je priznala, da je pristajala na leninizma. Vsi trije bodo izročeni v kratkem državnemu pravdnstvu.

Najbolj hvaljeva in času primerna
BOŽIČNA IN NOVOLETNA DARILA SO
TRPEŽNA GORKA OBUTEV
IN OBLAČILA

Za mal denar nabavile vse vrste istih
ednole in detajlni trgovini konfekcijske tovarne

FRAN DERENDA & CIE
LJUBLJANA

Gradišče 4. Erjavčeva c. 2.
Telefon interurban 249.

— **Justifikacija kitajskega generala.** Iz Tokija poročajo: Vojska generala Kuo Sung Lina, ki se je dvignil pred kratkim zoper svojega bivšega zaveznika Chiang Hsa Lina, je bila poražena, Kuo Sung pa ujet in ustreljen. Tudi njegova soproga je bila ustreljena.

— **Po enem letu razkrit roparski umor pri Dolah pri Grosupljem.** Jože Trček iz Sostrege je krošnjarjal s saharinom. Zato je mislil neki lopov, da bo našel pri njem velik plen ter ga je lanske leto meseca februarja ubil v neki samotni dolini med Dolim in Staro vasjo pri Grosupljem. Dasi je nekdo pravil doma, da je ubil nekega človeka ter našel pri njem samo 300 kron, je ostala stvar do 26. t. m. prikrita. Tega dne pa je zagledal tam neki pasant na poti mrtvaško glavo. Priključil je ljudi, ki so našli pod suhim smrekovimi vejami okostnjak ter spoznali po kožuhi, ki ga je imel okrog vratu, umorjenega Trčka. Osumljenec je aretiran.

— **Roparski napad v Berlinu.** Na božični večer so našli lastnika tobačne tovarne v Neuköllnu Wilhelma Wurzela v njegovi pisarni ubitega z udarci s sekuro. V veži je ležala neka trafikantinja, težko poškodovana, nezvestna na tleh. Dejanja je sumljiv neznan mlad človek, ki se je svoji žrtvi opetovano ponujal za pohnika. Storilec je tovarnarja tudi oropal. Vsa ta ni ugotovljena. V veži je srečal trafikantinja, ki je prišla k Wurzelu nakupovat tobak. Ker se je bal, da bi si ga utegnili zapomniti, je pobel se njo s sekuro. Trafikantinja je smrtno nevarno ranjena.

— **Po 15 letih obtožen radi političnega umora.** Leta 1910. so priredili dijaki univerze v Odesi revolucionarni sestanek. Na sestanku je govoril med drugimi tudi dijak Iglicki. Njegov govor je izzval med nasprotniki revolucionarne propagande veliko razburjenje. Razvil se je krvav boj, tekom katerega je več dijakov tudi streljalo. Več oseb je bilo ranjenih, Iglicki pa ubit. Tedaj njegovih morilcev niso mogli izslediti. Te dni, po 15 letih, pa je aretirala ruska državna policija v neki vasi v podolski guberniji nekega zdravnik, ki je obdolžen, da je ustrelil Iglickega.

— **25 let ječe, ker je umoril fašista.** Pred porotnim sodiščem v Piacenzi je bil obsojen 19letni komunist Agnissolo na 25 let ječe, ker je ustrelil pred 4 leti iz političnega ma-

ševanja fašista Corcusia, ki je bil prvotno pristaja komunistične stranke.

— **Teroristična organizacija na Bolgarskem.** V Sofiji so prišli na sled razsežni komunistični teroristični organizaciji, ki si je zastavila nalogo, pridobiti 100.000 beguncev iz grške Macedonije in Tracije za boljševizem, s tem, da je obljubovala ljudem, da bodo smeli od izbruhu revolucije izropati vse banke in poštne urade v državi. Del močne in dobro opremljene tolpe je pobegnil pod Jordanom Minkovom na grško ozemlje. Njegov namestnik Kristov in 7 drugih voditeljev je bilo aretiranih.

— **Velikanska tatvina draguljev na Angleškem.** Iz Londona poročajo: Te dni je bila izvršena v gradu lorda Ingverforth v Arnos-Grove-u (Widdlesex) ena od največjih in najdržnejših tatvin zadnjih let. Vlomilci so odnesli za več kot 30.000 funtov šterlingov draguljev. Lord Ingverforth in njegova soproga sta povabila za božič več družbo prijateljev in sorodnikov s soprogami. Ko se je podala družba okrog 2. ure zjutraj k počitku, se je začel presunljiv križ lordove soproge, ki je opazila na svojo grozo, da so ji bili ukradeni iz tajne omare vsi dragulji. Lopovi so izkoristili hrup veselice ter se vtihtopili neopazni v grad. Lady Ingverforth je hranila dragulje v vzdanim safe-u, ki je bil skrit za neko podobno. Ko je šla okrog devetih zvečer po neko diamantno iglo, je pozabila safe zaključiti s podobno.

— **Grofici Bothmer kazen znižana.** Prizivu grofice Bothmer je bilo ugodeno. Kazen ji je bila znižana od 1 leta na 4 mesece ječe. Ob enem je odredilo sodišče, da jo je izpustiti na svobodo. Sodba se utemeljuje s svojevrstnim duševnim stanjem obloženke. Takoj po proglašitvi sodbe vzklonoga sodišča je dal grofice državni pravdnik radi nujnega suma potvarjanja listin znova aretirati.

— **O jerum, jerum, o quae mutatio rerum!** Pred okrajnim kazenskim sodiščem v Döblingu se je odigral te dni nenavaden prizor. Upokojeni generalni major Dichtel je vložil več privatnih tožb, ne da bi bil plačal kolektivno. Zahteval je, da se mu prizna pravica revnih. Sodišče je njegovo zahtevo zavrnilo. Radi tega je prišel general v paradni uniformi k sodniku ter postal arogant. Sodnik mu je lakonično ukazal: »Zapustite dvorano.« General je odgovoril: »Ne grem!« Situacija je postal kritična. Rešil jo je s svojo prisotnostjo duha funkcionar drž. pravdnstva, ki je pritisnil na gumb, nakar sta se pojavila na pozorišču dva justična paznika, ki sta zgrabila generala ter ga ekspedirala skozi vrata. Predno je zletel general na cesto, se jima je iztrgal ter se odstranil s izrazi največjega ogorčenja.

— **Boj med uslužbeni dveh konkurentov.** Iz Tokija poročajo: Tu je prišlo med 1500 delavci dveh konkurentnih tvrdk do krvavega boja, v katerem so pokali revolverji in sekale sablje. V boju je bilo ranjenih nad 100 oseb. Končno je bilo alarmiranih 500 policijskih stražnikov, ki so vzpostavili zopet red.

— **Radi nošnje fesa na smrt obsojena.** Kot poročajo iz Carigrada, sta bila obsojena v Keraszunde dva mohamedanca, ker sta se branila odpovedati nošnji fesa — na smrt obsojena.

— **74 samomorov v 1 tednu.** V tednu od 13. do 19. t. m. je izvršilo v Berlinu 74 oseb samomor. Vzrok je bila v vseh slučajih brezposelnost in skrb za kruh.

— **Dohodki državnih monopolov v mesecu septembru.** Te dni je bil objavljen izkaz o dohodkih državne monopolne uprave za mesec september. Izkazanih je 229 milijonov dinarjev, dočim je predvideval proračun za ta mesec samo 193 milijonov. Največ je nesel tobačni monopol, ki je imel meseca septembra 149 milijonov dohodkov.

— **Spomenik psu.** Te dni je bil odkrit v Newyorku spomenik polarnemu psu, ki je prinašal lansko leto, ko je divjala v mestu Nome (Alaska) davica ter je bilo mesto vsled snežnih zametov popolnoma odrezano od prometa, serum zoper davico. Rešilno ekspedicio je vodil Norvežan Rossau. Njegovi psi so poginili vsled silnih naporov, samo Balto je ostal živ. Udeležil se je s svojim gospodarjem odkritja spomenika.

— **Razburljiv samomor Amerikance.** 29 letni Miss Izabeli Savary v Lyonu so hoteli radi neke poškodbe amputirati nogo. Ko se je peljala v ta namen v avtomobilu na kliniko, je dela nenadoma ustavila, odslavila mater in šoferja ter pogrnala avtomobil v reko Saveno, kjer je utonila.

— **Vsakdo se bo dal lahko balzamirati.** Milanski zdravnik dr. Alfred Maggia je razkazoval te dni večjemu krogu medicincev in učencev novo od njega iznajdeno metodo balzamiranja mrtvecev. Maggia trdi, da prekaša njegova metoda daleko egiptensko ter da je zvezana s tako malenkostnimi stroški, da jih vsakdo lahko utрпи.

— **Uvozna carina na luksuzne predmete.** Kakor poročajo iz Beograda, so prosili imortenti raznih kemikalij, parfumskih in drugih luksuznih predmetov potom trgovske zbornice, da naj se velika uvozna carina, ki jo je plačati za te predmete, primerno vpoštevajo. Troveci se pritožujejo, da dobivajo pošiljke radi nepazljivosti železniških uslužbencev poškodovane.

— **Preložitve polske tekstilne tovarne v Jugoslavijo.** Kot poročajo češkoslovaški listi, se je vršila te dni na Dunaju konferenca zastopnikov Lodžske tekstilne industrije z nekaterimi češkoslovaškimi interesi o preložitvi podjetja v Jugoslavijo. Poljski interesi nameravajo prenesti inventar svojih tovarn v Jugoslavijo. Češkoslovaški interesi naj bi se udeležili s kapitalom, dve dunajski banki pa naj bi nakazali potreben kredit. Češkoslovaški bi se udeležili z 10 milijoni čsl. kron, kontokorentni kredit pa naj bi znašal 10.000 šilingov.

— **Gladovna stavka v zapornih.** Konjski tat Ivan Bergles, ki sedi v mariborski kaznilnici, je inseciral te dni gladovno stavko. Dvanajst dni je živel od same vode. S tem je pobil rekord. Pred njim je štrajkal neki srboski dijak, ki ni jedel 7 dni ničesar. Bergles je končno uvidel, da 5 let, ki jih ima odsedeti

v Mariboru, ne bo zdržal ter je pričel zopet jesti.

— **Katehet in njegova učenka.** Gimnazijski katehet v Iloku dr. Ivančič se je smrtno zaljubil v svojo bivšo učenko Slavo Grdovkovič, hčerko bogatega posestnika. Slekkel je duhovniško haljo ter deklico poročil.

— **Zrebanje hišne loterije »Prvega zagrebškega delavskega društva«** odgodelo. Ministrstvo za kmetijstvo in vode je dovolilo, da se odgodi zrebanje dobitkov loterije hiš »Prvega zagrebškega delavskega društva« za podporo bolnih in za delo nesposobnih do 1. maja 1926. Ako bo še pred tem terminom prodanih 25.000 srečk, se bo zrebanje vršilo še pred 1. majem ter se bode to tudi pravčasno objavilo potom navedenega društva. — Število dobitkov se je povečalo z dragocenim darom protektorja društva Nj. Vel. kralja Aleksandra, z zlato moško uro s krajčevim monogramom.

Ljubljana.

— **Na rivijeri je geslo letošnjega velikega plesa in maskerade Jadranske Straže,** ki se vrši dne 5. januarja 1926 v hotelu Union in ki bo kakor vsako leto ena najbolj zabavnih in obiskanih prireditev. Vrši se pod geslom »Na rivijeri« in bo vsa dvorana temu primerno okrašena. Zadnja stran dvorane bo predstavljala pročelje velike bojne ladije, na katere krovu bo mornarska gostilna. Obiskovalce čakajo še druga povsem izvirna presenečenja, ki jih pa še ne smemo izdati. Oblika po poljubnosti, vstopnina 15 Din.

— **Društvo državnih policijskih namestencev** priredi pod pokroviteljstvom g. velikega župana dr. Baltiča v soboto 2. januarja 1926 v veliki dvorani hotela »Union« plesni večer z bogatim srečolovom. Začetek ob 20. uri. Konec ob 3. uri zjutraj. Ker je čisti dobiček namenjen za podporo sklad onemoglih članov, vdov in sirot, se za vsestranski poset priporoča veseljeni odsek.

— **Junak s puško ali pa nepreviden strelec.** Te dni je oddal neznan človek na Ježici pri Ljubljani za nekimi ljubljanskimi trgovci več streljajev iz puške. Druge nesreče ni bilo, kot da je slišal trgovec živjati projektili mimo ušes. Oblasli storilci še niso na sledu.

Prijava vojnih žrtve za prevedbo po novem invalidskem zakonu.

Vsi vojni invalidi, vdove in sirote se morajo po novem invalidskem zakonu prijaviti v svrhu prevedbe. Rok za prijave traja le tri mesece po sprejemu zakona in mine dne 17. februarja 1926.

Po tem roku vlozene prijave se ne bodo več vpoštevale, zato naj vsak pazi, da ga ne zamudi. Prijave sprejemajo pristojna okrajna sodišča (kjer prijavljene sedaj stalno stanuje). Vsak, kdor se prijavi, mora prinesiti s seboj:

1. **Potrdilo ministrstva za socialno politiko,** da mu je od specialne komisije priznana pokojnina. Ker specialno sodišče v Beogradu dosti slučajev še ni rešilo in še mnogo invalidov, vdov ali sirot ni dobilo takih potrdil ministrstva za socialno politiko, naj vsi dotični pri prijavi pred sodiščem izjavijo, da še nimajo teh potrdil in da jih predložijo, kadar jih bodo dobili, bodisi tudi še po preteku roka za prijavo to je 17. febr. 1926.

2. **Sklep deželnega ali okrožnega sodišča,** da mu je priznana ali odmerjena pokojnina in event. drugi pripadki. Kdor ima tak sklep, poleg gori navedenega potrdila ministrstva za socialno politiko, naj ga vseeno predloži.

Kdor pa nima potrdila ministrstva o reviziji specialne komisije in ne sklepa deželnega ali okrožnega sodišča o pokojnini, naj to pri sodišču navede, izkaže pa naj se z invalidskim uverjenjem, vdove, sirote ali svoji pa s plačilno polo nekdanje vojaške intendantice ali odrezkom nakaznice.

3. **Potrdilo pristojne finančne uprave, to je Računovodstva delegacije ministrstva financ v Ljubljani,** da mu pokojnina ni ustavljena. Kdor se zglaši sam pri računovodstvu v Sentpeterski vojašnici v Ljubljani, mu bodo tako potrdilo takoj izstavili. Sicer pa je Izvršni odbor Udruženja vojnih invalidov izposloval, da bo omenjeno računovodstvo uradno razposlalo taka potrdila vsem, ki jim pokojnina ni ustavljena, odnosno nekaterim navedlo, zakaj je prekinjena. Oni, katerim pa je ministrstvo ustavilo pokojnino, računovodstvo ne bo izdalo ali poslalo takih potrdil. S tem bodo nekako obveščeni, da so predlagani potom specialne komisije za redukcijo.

Kdor bi od onih, ki prejemajo redno pokojnino slučajno ne prejel takega potrdila do 25. januarja 1926, si ga mora preskrbeti, vsaj pred 10. februarjem 1926 sam, da more prijavo še toliko pravčasno izvršiti, da bo postal lahko potrdilo okr. sodišča, da se je prijavil računovodstvu v svrhu nadaljnega neprekinjenega nakazovanja. Računovodstvo mora imeti vsa potrdila sodišč v rokah do 21. februarja 1926.

4. **Potrdilo, koliko je plačal davka za časa onesposobljenosti** (pri vdovah in sirotah tudi mož ali oče) in koliko ga plačuje sedaj. To potrdilo si mora preskrbeti pri davčnem uradu vsak sam. Davkarje so jih dolžne po zakonu izstaviti brez takse. Nekateri bodo eventualno morali iskati taka potrdila pri dveh davčnih uradih in sicer tam, kjer so bivali stalno za časa onesposobljenosti in tam, kjer prebivajo sedaj. Aktivni upokojeni oficirji invalidi morajo poleg vsega gori navedenega predložiti še dekret o upokojitvi.

Družinski očetje in matere ter oni, ki vzdržujejo stariše ali svoje naj vprašajo pri prijavi, katere dokumente jim je treba še naknadno predložiti glede priznanja dodatkov.

Potrdila, ki jih izdajajo sodišča pri prijavi je treba brezpogojno najkasneje do 21. februarja 1926 poslati Računovodstvu delegacije ministrstva financ, odseku za vojaške mirovine v Ljubljani, Sentpeterska vojašnica, najbolje priporočeno ali pa osebno. Kdor ne predloži potrdila do tega dne, temu se pokojnina prekine.

Sodišča morajo sprejeti sploh vsako prijavo. Ker ne ve nihče, kdo je predlagan za redukcijo, posebno državni nameščenci, ki ne prejemajo pokojnine in se jim ni mogla ustaviti, naj se vsak prijavi sodišču.

Reduciranci bodo po novem zakonu šele dobili obvestila, ali je redukcija potrjena ali ne. Vsak reduciranec bo imel pravico 6 mesecev za obnovo postopanja.

Izvršni odbor v Ljubljani.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
ponedeljek, 28. decembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 bl. 79; Lotenjska državna renta za vojno škodo den. 315, bl. 325; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 202, zaklj. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 210; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvaška štedionica, Zagreb bl. 950; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 125, bl. 127; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 120, bl. 125; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 100, bl. 110; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 115, bl. 120.

Blago: Hrastovi neobrobjeni plohi, od 90 do 130 mm, od 3 m naprej, fco vag. nakladalna postaja den. 950; bukov obrobjeni plohi,

od 27 do 100 mm, od 2 m naprej, I., II., večina I., fco vag. meja bl. 875; remeljni 70/70, jelka, smreka, 4, 5, 6, 7 m, fco vag. meja bl. 580; trami monte, ogledani, fco meja 5 vag., den. 310, bl. 320, zaklj. 310; koruza, umetno sušena, fco vag. slav. postaja 1 vag., den. 155, bl. 155, zaklj. 155; koruza nova, času primerno suha, fco vag. sremska postaja 1 vag., den. 122.50, bl. 122.50, zaklj. 122.50; proso, fco vag. Ljubljana bl. 230; ajda, fco vag. slovenska postaja bl. 265; laneno seme, fco vag. Ljubljana bl. 550; brinje italijansko, fco vag. Ljubljana bl. 375; pšenica slavonska, 76 kg, 2%, par. Dravograd-Meža 2 vag., den. 285, bl. 286, zaklj. 286.

BORZE.

Zagreb, 28. decembra. Devize: Newyork 56.09—56.69, London 272.71—274.81, Pariz 20.545—20.945, Praga 166.40—168.40, Curih 10.8560—10.9360, Milan 226.89—229.29, Berlin 13.275—13.475, Dunaj 7.9250—8.025.

Curih, 28. decembra. Beograd 9.175, Newyork 517.25, London 20.085, Praga 15.325, Pariz 18.82, Milan 20.85, Varšava 57.50, Bukarešta 2.40, Dunaj 73.10, Sofija 3.75, Berlin 123.10, Budimpešta 72.50.

VELIKANSKA POVODENJ NA MADŽARSKEM.

Budimpešta, 29. decembra. Katastrofalna povodenj v županiji Peges je napravila ogromno škodo. Poplavljen je okrog 80 tisoč jutur zemlje. Pri reševanju ljudi je prišlo do dramatičnih prizorov.

Dosedaj ni nihče utonil, toda računa se, da znaša nastala škoda 100 milijard madžarskih kron.

Bukarešta, 29. decembra. V Erdelju je povodenj napravila silno škodo. Mesto Torda je popolnoma pod vodo. Točnih poročil iz poplavljenega ozemlja še ni, računajo pa, da je bilo 40 do 50 človeških žrtev.

ORJUNA PRED ODLOČITVIJO.

Zagreb, 29. decembra. Včeraj se je sestel k plenarni seji direktorij in glavni odbor Orjune. Na seji se je pretresal spor med dr. Leontićem in Pribečevićem. Razprava še ni bila končana in se bo nadaljevala danes ter se bo o stvari tudi sklepalo. V vrstah »Orjune« čakajo z velikim zanimanjem na izid.

PRIJATELJSTVO MED MOSKVO IN ANGORO SU UTRJUJE.

Pariz, 29. decembra. Iz Angore javljajo, da bo eden glavnih ministrov v kratkem času odšel v Moskvo, kjer bi se imel s Čičerinom sporazumeti o novih odnošajih med Turčijo in Rusijo, ki so nastali s sklenitvijo rusko-turške konvencije.

NESOGLASJE V RADIKALNI STRANKI.

Beograd, 29. decembra. Na nedeljski skupščini radikalne organizacije v Subotici je bil po burni razpravi izključen iz organizacije vseučiliški profesor dr. Aleksa Ivić, ker je hotel v beograjskem »Balkanu« objaviti članek proti velikemu županu Djordjeviću. »Balkan« član-ka ni objavil, temveč ga je dal velikemu županu na razpolago.

TRIFKOVIĆ — OBOLEL.

Beograd, 29. decembra. Predsednik narodne skupščine Marko Trifković odpotuje prihodnjo sredo zaradi zdravljenja v Pariz.

BOJ ZA ZAVOD SV. HIERONIMA.

Beograd, 29. decembra. Papeški nuncij Pelegrinetti je zaradi zadeve zavoda sv. Hieronima v Rimu, ki še vedno ni rešena, posetil pomočnika zunanjega ministra Jovana Markovića.

PREMEŠČENJA V FINANČNEM MINISTRSTVU.

Beograd, 29. decembra. V finančnem ministrstvu se pripravlja ukaz o razmeščitvi uradnikov finančne kontrole in carinskih uradnikov.

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

V samotni hiši se je ženska na grozen način maščevala, tepla in mučila ga je, odrezala mu je ušesa in nos itd., kakor pač zna pristna Španjolka, če kdo zavrže njeno ljubezen. Deacon je umrl v njenih rokah. Potem je naročila lazzaronijem, naj pokopljejo mrliča nekje v pampi. Može se odšli z mrtvecem, spotoma pa so videli svetega Duha ali kako drugo strašno svetlobno prikazen, prestrašeni so zbežali, pustivši mrliča šakalom. Lahko si mislite, kako me je pretreslo, ko sem v skrivališču izvedel, na kak grozen način je končal Artur Deacon.

Tudi na poslušalce napravi utis. Leonor sploh ne more govoriti, pač pa Adam:

»Slišite, mis Leonor,« kriči, »potem to ni bil nihče drugi kot Artur Deacon, ki ste ga umili in poljubili in potem zakopali v zemljo!«

Sedaj hoče tudi Georg več o tem izvedeti. Leonor ne more govoriti, preveč jo je vse pretreslo, torej stori to Adam in konča z besedami:

»No, slišite, Georg, jaz vam kar ne morem pove-

(166)

dati, kako me to veseli, da smo takrat pokopali napačnega in da je bil to baš oni ušivec Deacon.«

46. Ob vhodu v pekel.

Štirinajst dni pozneje in že so, zopet združeni potniki, v Mehiko.

Vozili so po stari, dobro ohranjeni Inka-cesti, kakršne bi dandanes več ne mogli zidati, ker ne do- bimo tako poceni delovnih moči, kakor so jih imeli tedaj, namreč sužnje; moderni špekulacijski duh pa tudi ne vpostavi ničesar, o čemur ni prepričan, da se bo rentiralo. Prevozili so vso Južno Ameriko ob zahodni obali, potem ravno Srednjo Ameriko, notri v hribovito Mehiko.

Kaj posebnega se jim ni zgodilo na tej veliki turi, ki pa je bila za Maksimusa le izprehod. Nekoč so povozili lamo, posestnik je silno stokal, ko pa so mu dali nekaj zlatov, je bil ves srečen; to je bil najvažnejši dogodek.

Nobene zapreke ni bilo na poti, ne naravne, ne umetne, nikdar ni več pokalo. Pač pa so vozili bolj previdno. Čez mostove raje sploh niso šli, če so pa vseeno morali, so most najprej preiskali, preden so se upali nanj s težkim avtom. Skozi večja mesta niso vozili, temveč so jih obšli. Pri tem so morali večkrat s ceste

in so napravili mnogo škode po poljih, kjer je rasla kruzna, bombaž ali kava.

»Ko bomo imeli zlato,« je rekel Georg v takih slučajih, ko so slišali stokanje in preklinjanje za sabo, »potem pošljemo v vse časopise oglas, naj se javijo vsi oni, ki smo jih oškodovali, in vse njihove kletve se bodo izpremenile v blagoslove.«

»Kje pa se bomo v miru naselili, ko bomo imeli zlato, Georg?«

Da, imela je povod tako vprašati.

Tu pa tam so govorili včasih s kakim človekom, če so vprašali, kje drži druga pot, nekoč so dobili tudi časopis v roke in tedaj so slišali in čitali in ko so vozili skozi naselbine so tudi videli, kako so bežali prebivalci vsi prestrašeni pred peklenskim vozom, se zaprli v hiše in klicali svetnike na pomoč zoper požigalko.

In kar so vedeli tu, v teh samotnih deželah, to je bilo gotovo že znano vsemu svetu: Leonor Morris je iz maščevanja zažgala Buenos Aires, je mesto upepelila in uničila tako več stotisoč eksistenc.

Preko tega ne bo prišla nikdar in če bi prišel angel z nebes, da bi pričal njeno nedolžnost. Bila je njena usoda, da so jo nazivali požigalka.

Pač pa je dala človeštvu iznajdbo, ki bo kmalu odvzela polovico božjega prokletstva, namreč delo. Ali pa je zato krivda manjša? Ali jo bo to spravilo z ljudmi?

MALI OGLASI

Vsaki oglas do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljnja beseda 50 pay.

URVA - ČEBIN

Woltova ulica 1/II. - Telefon 56.

Kupi se

dobro ohranjen otroški voziček. Ponudbe na upravo pod »Voziček«.

Med, tračani

najfinejši v posodah po 50 kg razpošiljam proti povzetju 725 Din, pri nakazilu denarja vnaprej za 700 Din franko kolodvor Borovo. Franjo Kollar, velečebelar, Borovo-Vukovar.

Gospodična

ki ljubi šport, želi poznanja z inteligentom športnikom v svrhu skupnih letov. Ponudbe na upravo lista s sliko pod šifro »šport«.

Dve mladi gospodični

Slovenki, inteligentni, privatni uradnici v Ljubljani, želita radi pomanjkanja znanstva stopiti v korespondenco z mladimi gospodi od 18—25 let. Le resne ponudbe s sliko na upravo »Narodnega Dnevnika« pod šifro »Ljubezen«, »Zvestoba«.

Intelligenten

mlad gospod, osamljen, ker mu vsakdanjemalenosti ne zadostujejo, želi spoznanstvo z enako gospodično, oziroma samostojno damo, (ne čez 26 let). Poznejša ženitev ni izključena. Cenj. dopise pod: »Aphrodite« na upravo lista.

Mlajši

upokojeni samski državni uradnik se sprejme kot tajnik večjega, odličnega podjetja v Sloveniji. Ponudbe s curriculum vitae pod »Tajnik« na upravo tega lista do 31. dec. t. l.

Iščem sobo

s separatnim vhodom najraje v erodini mesta. Ponudbe na upravo pod: »1. januar 1926«.

Kontoristinja

zmožna vseh pisarniških del išče službe. Gre tudi na deželo ter nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prositi na upravo lista pod: »Natančne«.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarne d. d. v Ljubljani.

Odvetniškega kandidata

po možnosti s substitucijsko pravico sprejme čimprej odvetnik

dr. Ivan Sajovic

Fotografski pomočnik

dober in spreten, ki mu je dobro znano vse fotografsko delo kakor tudi posnemanje, se išče. Ponudbe je poslati na Atelier Mihaljčević, Negotin (Krajina), Srbija.

Instrukcije

sprejme osmošolec. Ponudbe na upravo lista pod: »Osmošolec«.

50.000 Din

posijala išče izumitelj umotvora epohalne važnosti, odnosno bolje situiranega sotrudnika. Cenjene ponudbe poslati na upravo lista pod značko »Izum«.

„GROM“

GABINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDICIJSKI BUREAU LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 41.

Naslov brsojčkam: „GROM“.

Telefon Interurban Štev. 454.

PODRUŽNICE:

Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Damske flor nogavice

v vseh barvah in vrstah od Din 18— naprej, moške nogavice, otroške nogavice, dokolenke, volna, bombaž, žepni robci, modni pasovi, toaletne potrebščine, ščetke za zobe, obleko in čevlje itd. v največji izbiri po najnižji ceni pri

Josip Peteline

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

Na veliko. Na malo.

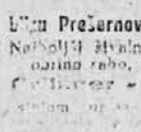

KJE SE KUPI?

Le pri trdki

Josip Peteline

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

Na veliko. Na malo.

Naročajte in širite NARODNI DNEVNIK!

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posebnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigoveznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552